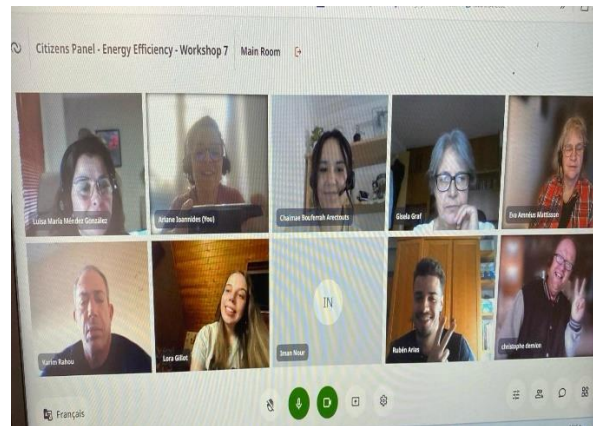

Europos piliečių forumas energijos vartojimo efektyvumo klausimais

2-osios sesijos santrauka

[2024 m. kovo 15-17 d.]

Nuo kliuvinių prie sprendimų. Interaktyvios internetinės sesijos santrauka

Į antrąją Europos piliečių forumo energijos vartojimo efektyvumo klausimais sesiją susirinko 144 dalyviai iš visos ES. Visą savaitgalį jie diskutavo virtualioje interneto aplinkoje „Hyperfair“ ir per „Interactio“.

Sesijos tikslas buvo diskutuoti per pirmąją sesiją išskirtomis šešiomis svarbiausiomis temomis ir parengti pirmašias rekomendacijas. Trys iš šešių temų buvo dalykinės: pastatai, transportas bei energetikos infrastruktūra, ir trys kompleksinės: socialinis teisingumas, ES vaidmuo pasaulio ekonomikoje bei skirtingų suinteresuotųjų šalių interesai.

Kaip ir per pirmąją sesiją, šeštadienio internetinėje sesijoje piliečiai buvo suskirstyti į 12 pogrupių. Diskusijos vyko pagal tokią schemą:

- **Idėjų generavimas.** Kiekviena grupė diskutavo paskirtąja tema ir svarstė, kaip padidinti energijos vartojimo efektyvumą. Padedami ekspertų piliečiai parengė po vieną dvi rekomendacijas savo tema.
- **Tolesnė eiga.** Po pertraukėlės piliečiai patikslino savo rekomendacijas ir išsirinko atstovus, kurie jų idėjas turėjo pristatyti kitai grupei.
- **Grįžtamasis ryšys ir peržiūra.** Po pietų visos grupės nagrinėjo kurios kitos grupės rekomendacijas, jas komentavo, papildė, tikslino. Taigi grupės turėjo galimybę aptarti ne vieną temą ir pagerinti galutinį rezultatą bei pastebėjimus.

2 sesija. Darbotvarkė

1 DIENA

Energetikos generalinio direktorato (ENER GD) generalinio direktoriaus pavaduotojos Mechthild'os Wörsdörfer sveikinimas „*Principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ neapsiriboja vien teisiniu taikymu. Šiuo principu turime vadovautis ne tik per krizę, jis turi tapti bet kuriuo metu bet kurioje srityje vykdomos veiklos principu.*“

Piliečių dalyvavimo platformoje pateiktų pasiūlymų apžvalga

Platformos dalyvių pasiūlymai daugiausiai siejosi su devyniais efektyvesnio energijos vartojimo aspektais: informuotumu, energiniu modernizavimu, parama bei subsidijomis, mobilumu, solidarumu, šildymu, žaliosios energijos kaupimu, apšvietimu, žaliosiomis ir ramiosiomis erdvėmis.

Ekspertų pastebėjimai

Rengiantis tolesnėms diskusijoms, Žinių

2 DIENA

Šeštadienį buvo diskutuojama pogrūpiuose. Dienai tik prasidėjus dėl virtualaus formato prireikė kelių techninių pakeitimų, tačiau vėliau vyko turiningos diskusijos ir apsikeitimas nuomonėmis.

Idėjų svarbiausiomis temomis generavimas

Kai kuriose grupėse dalyviai diskutavo trijų sričių klausimais (pastatai, transportas ir energetikos infrastruktūra) ir aiškino, kaip šiuose sektoriuose efektyviau vartoti energiją, taip pat aptarė kompleksinius klausimus (socialinis teisingumas, Europos Sąjunga pasaulio ekonomikoje ir skirtingi suinteresuotųjų šalių interesai), kad susidarytų išsamų energetikos sistemos ir jos komponentų vaizdą.

Internetinis susitikimas

Dienai baigiantis dalyviai buvo pakviesti į laisvesniam bendravimui skirtą renginį, kuriame galėjo dar artimiau susipažinti ir mėgautis draugiška virtualia atmosfera.

3 DIENA

Paskutinę šios sesijos dieną diskusijos vyko dviejuose pogrūpiuose. Čia dalyvavo 75 žmonės. Dalyviai pasidalijo nuomonėmis apie internetinę sesiją ir komentavo rekomendacijas. Šiuose diskusijų pogrūpiuose dalyviai galėjo pasidalyti savo asmeninėmis istorijomis bei patirtimi – nuo kliuvinių iki sprendimų, pasipasakoti, ko išmoko iš savo grupės, taip pat toliau pasiaiškinti jautriausius bei sudėtingiausius aspektus ir kartu pasimokyti, kaip rengti rekomendacijas.

Plenarinis posėdis

Dalyviai patyrė, kad, nors diskutavo skirtingomis temomis ir neturėjo bendro atspirties taško apmąstymams, šeštadienį iškeltos idėjos ir sprendimai turėjo nemažai panašumų. Forumo dalyviai įvardijo asmenine patirtimi grįstus problemų aspektus, tai jiems leido nuodugniau į jas įsigilinti ir patobulinti preliminaras rekomendacijas, kurios bus baigtos rengti per 3-iąją sesiją. Liko keletas atvirų klausimų. Jie bus aptarti paskutinėje forumo sesijoje.

2 sesijos darbotvarkė

1 DIENA	
14:30-15:30	Sveikinimo kalbos ir platformos „Hyperfair“ pristatymas
15:30-16:20	1-osios sesijos rezultatų ir Piliečių dalyvavimo platformos indėlio pristatymas
16:20-18:00	Nuodugnus svarbiausių temų, iškeltų per 1-ąją sesiją, nagrinėjimas drauge su Žinių komiteto ekspertais
18:00-18:30	Antrosios dienos retrospektyva

2 DIENA	
9:00-9:30	Pasveikinimas ir galimų temų apmąstymas
11:00-12:15	1 darbo etapas. Rengiama pirma rekomendacija viena iš šešių svarbiausių temų
13:45-16:30	2 darbo etapas. Tobulinama viena rekomendacija, kad ją būtų galima pristatyti kitai grupei 3 darbo etapas. Suvienijamos pajėgos - svarstoma kitos grupės rekomendacija
16:30-17:30	Apmąstymai ir socialinis renginys platformoje „Hyperfair“

3 DIENA	
10:00-11:40	Plenarinių pogrupių posėdžiai. Preliminarios rekomendacijos aptariamos su bendrapiliečiais ir taip 3-iajai sesijai rengiami atsiliepimai ir klausimai
12:40-13:25	Plenarinis posėdis. Atsiliepimai iš pogrupių posėdžių ir Sylvain'o piešinių pagal savaitgalio diskusijas pristatymas
13:25-14:00	Savaitgalio darbo įvertinimas ir 3-iosios sesijos retrospektyva

[Spustelėkite čia ir žiūrėkite penktadienio plenarinio posėdžio įrašą](#)

[Spustelėkite čia ir žiūrėkite sekmadienio plenarinio posėdžio įrašą](#)

Ekspertų pastebėjimai šešiomis svarbiausiomis temomis

Yves'as Marignac'as, asociacija „négawatt“, Prancūzija: *Kaip veikia energetikos sistema? Su kokiais energetikos sektoriais tai susiję?*

Linda Steg, psichologė: *Kaip energijos vartojimo efektyvumas pirmiausia susijęs su informavimu ir elgsenos pokyčiais?*

Claudia Canevari, Europos Komisijos Energetikos GD: *Kiek sėkmingos dabartinės ES energijos vartojimo efektyvumo didinimo pastangos?*

Arianna Vitali, Energijos taupymo koalicija: *Kokie yra svarbiausi su energijos vartojimo efektyvumu susiję reguliavimo ir biurokratijos aspektai?*

Camille Defard, Jacques'o Delors'o energetikos centras: *Kokios galimybės atsiveria ir kokius iššūkius reikia įveikti sprendžiant su energijos vartojimo efektyvumu susijusių įgūdžių ir darbo jėgos klausimus?*

Reinhard'as Six'as, nepriklausomas konsultantas energijos vartojimo efektyvumo finansavimo klausimais: *Milijono vertas klausimas: žinoma, svarbiausia - energijos vartojimo efektyvumas, o kaip finansai?*

Dviejų ekspertų nuomonė iš plenarinės sesijos

Yves'as Marignac'as, asociacija „négawatt“

„Energetikos sistema – sudėtinga. Kad ją suprastume, turime išnagrinėti ir įvertinti visas jos sudedamąsias dalis. Privalome pasirūpinti, kad visi turėtų galimybę imtis tokių pačių pokyčių, kad ir kokia sritis tai būtų – transportas, pastatai ar energetikos infrastruktūra. Tai susiję su socialiniu teisingumu. Taip pat turėtume įvertinti energetinės priklausomybės aspektus. Šiuo metu ES importuoja didžiąją dalį energijos. Galėtume pagalvoti apie kitokią energetikos sistemą – pagrįstą žiedine ir vietos ekonomika.“

Linda Steg, aplinkos psichologijos profesorė

„Žmones būtų galima sėkmingiau paskatinti keisti savo elgseną, jei jie gautų daugiau asmeniškai jiems svarbios informacijos apie tokių pokyčių naudą aplinkai. Kartais piliečių gaunama informacija neįtikinama ar nepakankamai patraukli, kad paskatintų juos imtis veiksmų. Pavyzdžiui: nuomininkų būstų šiltinimas; žmonėms nerūpi elektrinės transporto priemonės, jei jie neišgali jų įsigyti. Turime atminti, kad lygios galimybės daro naujas priemones priimtinesnes.“

“

Įsimintini skaičiai

Ekspertų pagalba forumo dalyviams

Visą šeštadienį Žinių komiteto nariai atsakinėjo į klausimus, gautus iš darbo grupių tiek raštu, tiek dalyvaujant pogrupių posėdžiuose. Jų naudingos išvalgos padėjo piliečiams geriau įsigilinti į temas, todėl jie galėjo plėtoti diskusijas ir tobulinti rekomendacijas. Ekspertai taip pat atskleidė naujų perspektyvų, apibrėžė svarbiausius elementus, paaiškino kai kuriuos techninius dalykus, patikslino informaciją tam tikrais klausimais.

Į klausimus atsakė José (72 metai, Portugalija)

Kaip jaučiatės po šio savaitgalio internetiniame forume?

„Puikiai, man labai patiko klausytis dalyvių užduodamų klausimų ir išsakomų nuomonių. Šis forumas – tikra mokykla. Manau, labai naudingas buvo ekspertų dalyvavimas, jie atsakė į mums rūpimus klausimus ir padėjo įsigilinti į temas, iškeltas per diskusijas. Labai džiaugiuosi, nes vėl susitikau su žmonėmis, kuriuos pažinau per pirmąją sesiją, ir mes vėl turėjome galimybę visą savaitgalį diskutuoti.“

Kas labiausiai įsiminė iš šios sesijos?

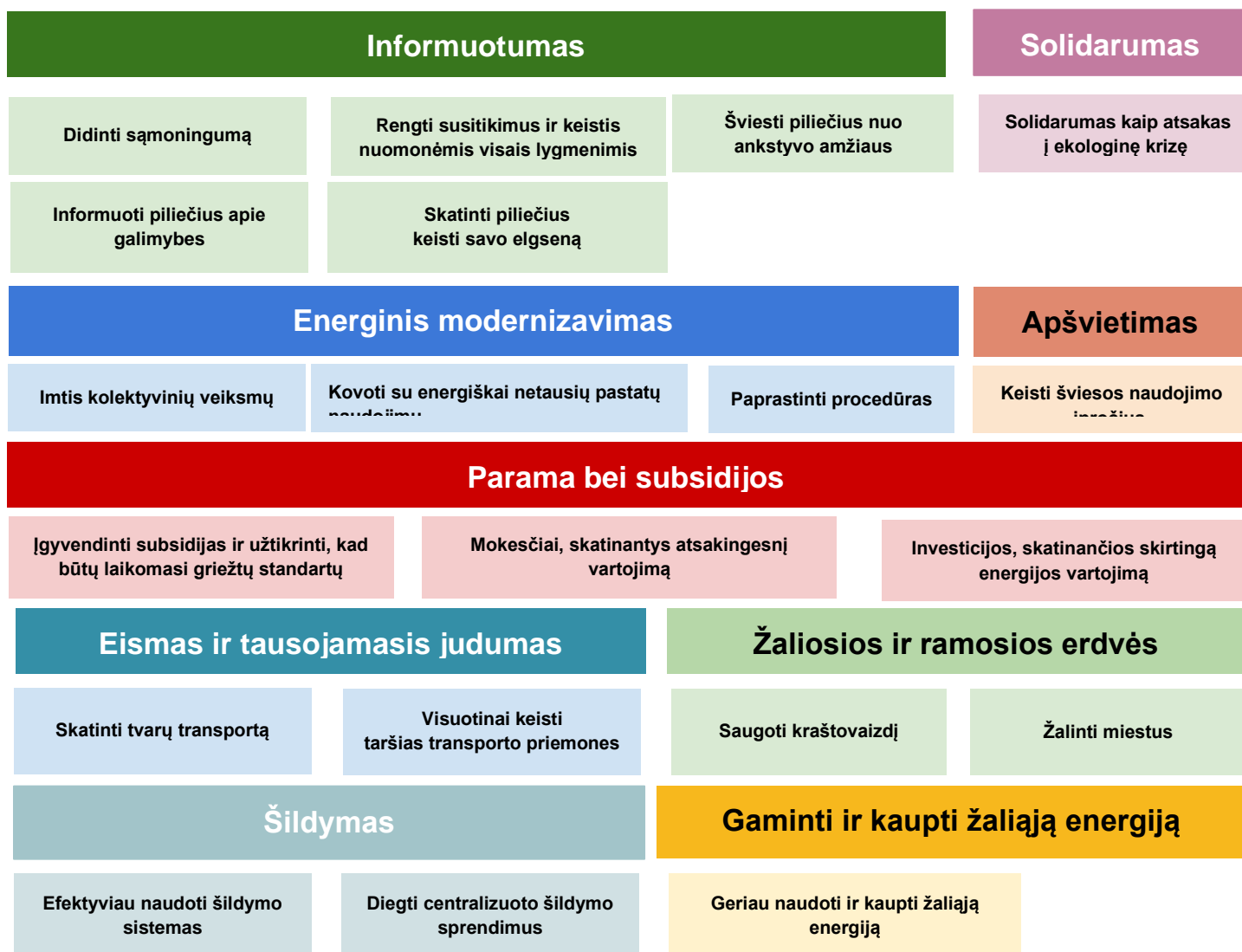
Gavau progą palyginti, kaip skiriasi ES šalys. Portugalijoje mes turime didžiulę biurokratinę mašinę, procedūros trunka nepaprastai ilgai, todėl įgyvendinti projektus ir investuoti, pavyzdžiui, į atsinaujinančiosios energijos sistemą, sunkiau. Per sesiją sužinojau, kaip energetikos bendrijos gali padėti priimti tinkamus sprendimus ir taip padėti užtikrinti energijos tiekimą, išvengti energijos švaistymo ir sumažinti išlaidas. Taip pat manau, kad šia tema reikėtų kalbėti mokykloje, vaikams reikėtų paaiškinti, kaip tai paliečia ir juos, nes tai yra mūsų ateitis.“

Ar kalbėjotės apie forumą su žmonėmis iš savo aplinkos?

Susidūriau su techniniais nesklandumais, todėl paprašiau pagalbos dviejų jaunesnių draugų. Ta proga jie galėjo daugiau sužinoti apie energijos vartojimo efektyvumą, apie energiją iš atsinaujinančiųjų šaltinių, transportą, pastatus, biurokratiją... Kalbėjomės daugybe temų, kurias aptarėme per forumą. Supratau, kaip svarbu, kad kiekvienas galėtų gauti informacijos apie energijos vartojimo efektyvumą.“

Pagrindinės įžvalgos apie Piliečių dalyvavimo platformą

9 kryptys ir 20 piliečiams aktualių temų

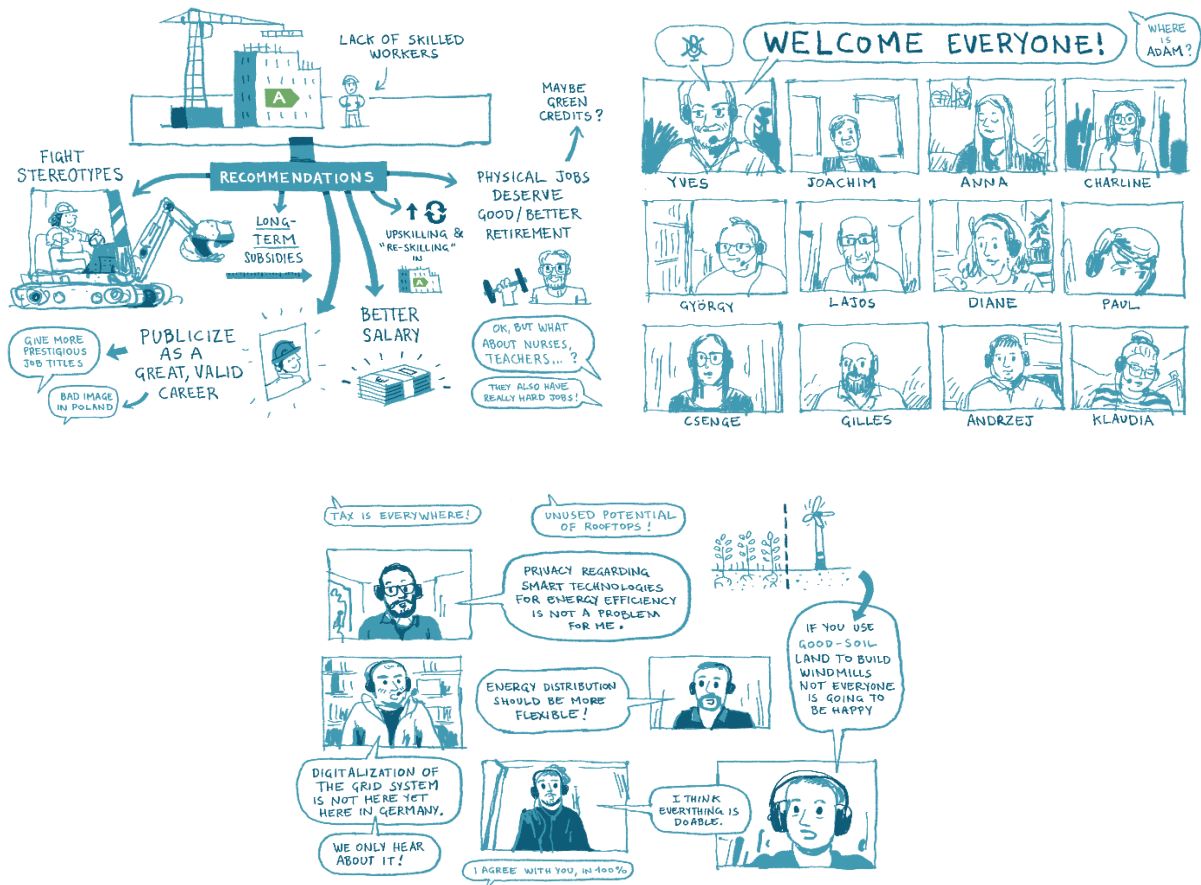
[Piliečių dalyvavimo platformos sukūrimas](#)

Savaitgalis mūsų grafinio vizualizavimo meistro Sylvain'o Mazas'o akimis

Sylvain'as Mazas'as piešiniuose pavaizdavo, kaip vyko 2-osios sesijos diskusijos. Žemiau galima pasigėrėti jo darbu - štai taip smagiai jis piešiniuose užfiksavo plenarinio posėdžio eigą ir labai praturtino sesijos dinamiką.

Priminimas ir visų trijų sesijų tikslai

1 sesija, 2024 m. vasario 23-25 d. Piliečių patirtis energijos vartojimo efektyvumo srityje ir jų supratimas apie pagrindinius visos energetikos sistemos uždavinius.

2 sesija, 2024 m. kovo 15-17 d. Dėmesys perėjimui nuo iššūkių prie sprendimų ir preliminarios rekomendacijos.

3 sesija, 2024 m. balandžio 12-14 d. Rekomendacijų konsolidavimas, aptarimas ir patvirtinimas.